

1m797nm1

MUZEUM KARLOVA MOSTU

PRAHA 2009

SBORNÍK PÍSNÍ
SVATOJÁNSKÉ NAVALIS

Rytířský řád Křižovníků
s červenou hvězdou

Vroucně vítán budiž

Vroucně vítán budiž, Jene svatý / země česká plesá jménem tvým, / píseň slávy v stánek nebes zlatý / chvalozpěvem zní dnes radostným. / Ty jsi příklad víry v Krista stálé, / věrný strážce svatých tajemství, / k vlasti naší nesmrtelné chvále / v církvi Páně jméno tvé se skví.

2. V zemi české. kolébka tvá stála, / ozářena slávou nebeskou, / duše dětská láskou Boží plála, / čistotou se skvěla andělskou. / Pán náš spatřiv spanilé tvé ctnosti, / k službě svaté tebe vyvolil, / ozdobil tě kněžskou důstojností, / abys vůdcem lidu svého byl.

3. Světlem jasným Jan již v církvi září, / chlouba Prahy, celé otčiny, hříšné těší, slzy stírá z tváří, / mírní bol a bídu chudiny. / Řečí svou, jak druhdy Pavel v Římě, / hlásá cestu spásy jedinou: / Vzítí kříž a s Kristem nésti břímě, - za ním jíti s myslí rdinnou.

4. A co ústy výmluvnými káže, / potvrzuje skutky života, / a když svátost jazyk jeho váže, / neleká ho smrti temnota. / Nebojí se hněvu královského, / nezjeví, co Pán mu zakázal, nezradí Jan nikdy Boha svého, / jehož knězem na věky se stal.

5. Darma zloba světa hrozí Janu, / darmo statky časné slibuje, - v mukách ohně věrný nebes Pánu, / jemu rád svůj život věnuje. / Jako skála, do níž bijí vlny, / kterou bouře živlů nepohnou, / stojí pevně, lásky Boží plný, / nesa Pánu v oběť bolest svou.

6. Hle, již na smrt odhodlaně spěje, / zmučen klesá v lůno
Vltavy, / záře hvězdná nad řekou se chvěje, / planouc v zá-
voj noci mlhavý. / Takto vchází v nebes věčné říše, / zdoben
jasnou palmou vítězství, / nebe samo světlem s nebes výše
/ dává jemu slávy svědectví.

7. Duši čistou blaží nebes sláva, / tělo svaté národ celý ctí, /
věky dávné úctu jemu vzdává / v Prahy zlaté věčném objetí. /
Jazyk jeho lidu všemu hlásá / víry Páně pravdu vznešenou, /
v nížto kyne duši naší spása, / cesta v říši nebes blaženou.

8. Buďme stále věrní pravdě Boží, / za niž dal svůj život
svatý Jan, / když i svět kříž těžký na nás vloží, / silou naší
4 bode nebes Pán. / Věrní Kristu dojdeme cíle svého, tam, kde
září světy nadhvězdné / a kde chválí Tvůrce všemocného
světců našich sbory vítězné.

9. Slyš, ó, slyš nás, otče svatý Jene, / přimlouvej se za nás
u Boha, / ať se nad tvou vlastní stále klene / míru lásky jasná
obloha. / Nechať věrných Čechů zbožné plémě / v úctě
chová svatý odkaz tvůj, / za svůj lid a blaho české země, /
mučedníku Páně, oroduj!

Andělský chlebe

An-děl-ský chle - be, nám da-ný z ne-be,
nej - mi - lej - ší Je - ží - ši;
v te-be vě - ří - me, te - be sla - ví - me,
do-brý Je - ží - ši, lá - sko ne - vyš - ší.

5

2. Ty nás v milosti / sytíš v svátosti, / nejmilejší Ježíši; /
sebe nám dáváš, / život rozdáváš, /dobrý Ježíši, / láska
nejvyšší.

3. Skrytý Bože náš, / Spasiteli náš, / nejmilejší Ježíši; /
veď nás životem, / tobě sloužit chcem, /dobrý Ježíši, / láska
nejvyšší.

4. Ty jsi od věků / Bohem človělu, / nejmilejší Ježíši; /
ať po všechny dny / od všech lidí zní / tobě Ježíši, / chvála
nejvyšší.

Odkud, Jene, smutně kráčíš

Od - kud, Je - ne, smut - ně krá - číš za
ach, proč, Je - ne, sl - zou smá - číš svou

ve - če - ra k mě - stu, Ty z po - sled - ní krá -
k do - mo - vu ces - tu?

6 - číš pou - ti a náš o - sud te - be rmou - tí, ne -

- o - pouš - těj, sva - tý Je - ne, své dít - ky ztá - pe - né.

2. Ty se vracíš z Boleslavi, / tam, kde Boží Máti, / tam jsi Panně věčné slávy / chtěl si stěžovati. / Maria ti dala radu / umřít, jen nespáchat zradu, / vyprosila ti dar síly / v těžké smrti chvíli.

3. Ó vy pole, Ó vy sady / ozdobené klasy, / všude skví se květů vnady, / zevšad pějí hlasy, / oslavujte nebes Krále / každým jarem neustále, / Jan též Bohu chválu vzdává, / když se rozžehnává.

4. Kde jste, posluchači moji, / kde sirotci, vdovy? / Neplačte, v tom světa boji / jděte k Ježíšovi. / On vyhojí každou ránu, /

nahradí vám strast a hanu, / jemu vás Jan odporoučí, / když se s vámi loučí.

5. Praho, Čechů město skvostné, / plné krásy, zdoby, / ne-
budeš-li věrné, ctnostné, / jsi jak bílé hroby. / Já tě volal
v spásy sídla / pod Kristovy lásky křídla, / tam tě, až života
zbudu, / z hrobu volat budu.

6. A ty, věži nade Prahou / u svatého Víta, / jížto nehne žád-
nou snahou / živlů bouře lítá, / aj, tvá báně, ta mi kyne / tam,
kde bouře každá mine, / ukazuj vždy smutným v nebe, / já
víc nezřím tebe.

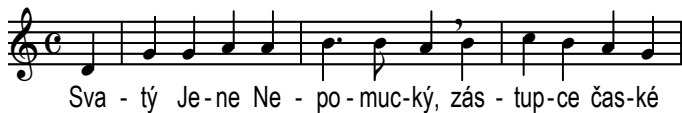
7. Moste, jenž dvě města pojíš / jako k choti chotě, / ty mi
přechod slavný strojíš / v té noční mrákotě. / Pode mnou
dva spojíš světy, / vkročím nocí do osvěty / a přeplavu z hlu-
bin strasti / k břehu pravé vlasti.

8. S Bohem, s Bohem, drahý kraji, / kde jsem Kristu sloužil,
/ jemu věrný jazyk ztají, / proč mě král tak soužil. / Naposle-
dy kráčím k hradu / jako Pán Ježíš v zahradu, / požehnání
Čechům dávám, / s Kristem dokonávám.

9. Shoď, Vltavo zamlžená / mlhy příkrov temný, / tys mi ra-
kev drahocenná / a hrob tichý, jemný. / Vodou křestní zro-
zen k spáse, / ve vodě se zrodím zase / ku životu nadzem-
skému, / věčně blaženému.

10. Zůstaň s námi, neodcházej, / předrahý náš Jene, / světa
poutí doprovázej / dítky opuštěné. / Všímej si vždy našich
vzdechů / a pros Krista za útěchu, / ať nám žehná jako tobě
/ a dá spásu v hrobě.

Svatý Jene Nepomucký

2. V ničem člověk víc podobný / Bohu svému nebývá, / nežli když k bližnímu svému / milosrdenství mívá: / neb milosrdenství Boží / podle Písma svatého / nekonečně převyšuje / ostatní skutky jeho.

3. Příklad tvůj, ó svatý Jene, / má nás k tomu povzbudit / a tvůj život zde na světě / v nás lásku k bližním vzbudit; / ty jsi vdovám a sirotkům / hojnou almužnu dával / a všem chudým z lásky k Bohu / štědrrou rukou podával.

4. Ještě jednou, svatý Jene, / hlas svůj k tobě zdviháme, /
od tebe, patrona svého, / pomoc vroucně žádáme: / Vypros
nám u Boha milost, / bychom se milovali, / jeden druhému
jak bratři / v nouzi si pomáhali.

5. Neb jsme všichni údy Krista / a navzájem jsme bratři;
/ jeden druhého milujme, / jak na křesťany patří; / v srdci
našem ať zůstává / jen svaté lásky plamen, / lásky k Bohu
i k bližnímu. / Dej nám to, Bože, amen.

Pole, lesy, zněte plesy

10

2. Bohu sloužil, k němuž toužil / v nebe přijíti, / povrh svě-tem, jal se květem / ctnosti zdobiti, / dobročinný k chudým byl, / Matku Páně zbožně ctil, / ve všem správný, neúnavný / práci, církvi žil.

3. Rádci svými bezbožnými / podnícen jsa král, / proti němu nevinnému / hněvem prudkým vzplál; / královna co vyznala, / když svou zpověď konala, / ať mu sdělí, s hrozbou velí, / že jej klamala.

4. Vytrvalý Jan a stálý / strážce tajemství, / ať ho trýzní

hladem, žízni, / věrností se skví, / když jej v kolo vplétají, / pochodní bok žehají, / neohrožen, nepřemožen / zpověď utají.

5. Hněvem plana, král dal Jana / svrhnout v řeku proud. / Tělo hyne, v světy jiné / duši dáno plout, kde se slávou odívá, / slastí věčnou oplývá, / v nebes dvoru, v světců sboru / Bůh ji uctívá.

6. Tak Jan svatý, zmučen katy, / leží ve vodě, / nad ním plane v nevidané / sladké lahodě / jasná hvězda paterá / půlnočního za šera, / světu hlásá, že mu spása / dána veškera.

7. Lid se diví, jak Bůh živý / Jana oslavil, / tělo shlédl, z vln je zvedl, / pohřeb připravil, / uložil ji pod oltář, / nad ním plane světél zář, / jež nám věstí, v jakém štěstí / patří v Boží tvář.

8. Tebe ctíme, velebíme, / svatý Jene náš, / ku pomoci přispěj mocí, / kterou oplýváš, / za nás v nebi oroduj, / ochranou svou při nás stůj, / v každé době proti zlobě / ochraňuj lid svůj.

9. Vzor tvůj jasný, příklad krásný / ke ctnosti nás veď, / k prosbě vroucí z vlasti skvoucí / dobrotivě hled', / od potup nás ostříhej, / v pokušení síly dej, / světa Pánu v nebes stanu / vždy nás poroučej.

10. Vypros síly, bychom žili / po tvém příkladě, / nad hvězd světly posléz vzkvetli / v nebes zahradě, / bychom slávy dospěli, / již Bůh mezi anděly, / kdož jej slaví ctnými mravy, / všech něm udělí.

Nastokrá buď pozdravena

Na - sto - krát buď po - zdra - ve - na,
na - ti - síc - krát zve - le - be - na,

ó Ma - ti - čko ne - bes - ká,
Krá - lov - no ar - chan - děl - ská.

Ty jsi na - še mi - lá Mat - ka, neb ty jsi ten
tys na - še na - dě - je vše - cka,

Jes - se ko - řen, Ma - ri - a, krá - sná Es - ter.

12

2. Ohlédáš se na vše strany, / ó Matičko nebeská, / vzbuzuješ k sobě křesťany, / Královno archandělská. / Ty jsi ...

3. Každého chceš vyslyšeti, / ó Matičko nebeská, / kdo chce tebe věrně ctíti, / Královno archandělská. / Ty jsi ...

4. Přicházejí k tobě chromí, / ó Matičko nebeská, / němí, hlší, nevidomí, / Královno archandělská. / Ty jsi ...

5. Ty nemocné uzdravuješ, / ó Matičko nebeská, / jazyk němých rozvazuješ, / Královno archandělská. / Ty jsi ...

6. Ty jsi nad slunce jasnější, / ó Matičko nebeská, / nad měsíc, hvězdy světlejší, / Královno archandělská. / Ty jsi ...
7. Posilni nás putující, / ó Matičko nebeská, / občerstvi nás klesající, / Královno archandělská. / Ty jsi ...
8. Jiné naděje nemáme, / ó Matičko nebeská, / tebe za patronku máme, / Královno archandělská. / Ty jsi ...
9. Vyvod' z očí slzí pramen, / ó Matičko nebeská, / upřímnosti, lásky plamen, / Královno archandělská. / Ty jsi...
10. Pán Ježíš budiž pochválen, / ó Matičko nebeská / až na věky věkův, Amen, / Královno archandělská. / Ty jsi...

Skrytý Bože

Skry - tý Bo - že, vrou - cně te - be ctí - me,
s ne - be - šťa - ny te - be ve - le - bí - me:

Sva - tý, sva - tý, sva - tý, sva - tý, vždy - cky

14

sva - tý, Je - žíš Kris - tus z vý - sos - ti

v Nej - svě - těj - ší svá - to - sti.

2. Dík buď tobě, Kriste dobrotivý, I že tvé tělo přesvaté nás živí. I Svatý, svatý...

3.. Tobě chceme sloužit bez ustání, I ty nám k tomu dej své požehnání. I Svatý, svatý...

Pojďte všichni, vychvalujte

15

2. Přistupte sem, vy ubozí, / vdovy, sirotci, / zde přímlyvce
naleznete / sobě k pomoci. / Voláme my k tobě.

3. Přistupte sem, mládencové, / přistupte, panny, / vaši čis-
totu nevinnou / obětovati. / Voláme my k tobě. . .

4. Přistupte sem, manželové, / přistupte, ženy, / vy, jež sná-
šíte v svém stavu / velké soužení. / Voláme. . .

5. Přistupte sem, ctitelové, / k svatému Janu, / v tomto ne-
bezpečném čase / by byl ochranou. / Voláme. . .

6. Svatý Jene, náš patrone, / při nás věrně stůj, / neb jsme
všichni tví krajané, / za nás oroduj. / Voláme. . .

Když mile máj zavítá

16

Když mi - le máj za - ví - tá, ple -
- sá - vá zbož - ný Čech, po kra - jích vla - sti
všch o - hlas ra - do - sti zní - vá. Tam
z rá - je na nás hled', sva -
tý, je - hož - to ctí - me a v Pá - nu ve - le -
- bí - me, je - hož zná ce - lý svět.

2. Ó již zde v křehkém těle / jsi modlil se za nás, / vysílal k Bohu hlas / z své duše láskou vřelý. / Tys již zde bratřím svým / pomáhal, muky krátil / a Pánu mnohé vrátil, / je smířil s Bohem svým.

3. Ó pros, ať požehnání / té vlasti, již jsi syn, / dá Bůh náš, Hospodin, / a ať ji mile chrání. / Nechť z nebe v pravý čas

/ nám slunce, déšť vydává / a před zlým zachovává / tvé
bratry, všechny nás.

4. Když na tě pohledíme, / tu v srdci z hříchů svých / hanebně
spáchaných / lítost a žel cítíme. / Vidouce však se skví /
na tobě Božské ctnosti, / s pobožnou důvěrností / za tebou
chceme jít.

5. Co dalo ti smělosti, / že když se tebe král / na tajnou zpověď
ptal, / své dostáls povinnosti, / žes život za to dal, / a co v po-
sváté době / svěřeno bylo tobě, / v svém srdci zachoval.

6. Co dalo v těžké době, / když tebe kat mučil / a tělo tvé
trápil, / nebeské síly tobě? / A plamen když se vzňal / a pálił
svaté žily, / co ti dodalo síly, / že jsi se nepoddal?

7. Bůh byl to všemohoucí, / k němuž v bolesti té / se neslo. 17
srdce tvé / nebeskou láskou vroucí. / K němu ses obracel, / i my
chcem věrně státi, / zlostinika se nebáti, / byť nás i trápit chtěl.

8. Obrátils k Bohu zření, / duch tvůj se k nebi vznes, / když
v mokrý hrob jsi kles / do řeky uvržený. / Však na to Pán
Bůh hned / ku věčné cti milenci / nad vodou v jasném věnci
/hvězdiček seslal pět.

9. Jazyk pak mlčenlivý, / když přešlo tři sta let, / musel po-
učit svět / a jemu hlásat divy, / že tě mlčenlivost / přivedla
k Božské tváři, / a tam že nyní září / na věky tvoje ctnost.

10. Ó pros, ať v nás se sílí / v té Božské víře duch / a víc
a více Bůh / milost svou nám udílí. / Ať Pán nebeský sám /
dle svého slitování / vzbudí nás ku pokání, / odpustí hříchy
nám. / Amen.

Spanilý kvítku májový

18

2. Velký ctiteli Trojice Boží, / tvá sláva se v světě stále mno-
ží, / slyš naše k tobě volání, / vypros Boží smilování, / Nepo-
mucký Jene, / náš milý patrone.

3. Tys byl miláček Marie Panny, / již hned v mladém věku jí
oddaný, / putovals do Boleslavi, / rozmnožovals její chvály,
/ Nepomucký Jene, / náš milý patrone.

4. Velikou jsi radost z toho míval, / když jsi na její obraz
patřival, / slovo Boží v jejím chrámu / hlásals lidu křesťan-
skému, / Nepomucký Jene, / náš milý patrone.

5. Učenost tvá a laskavé srdce / přivedlo tě v kněžství tak dalece / až na stupeň kanovnický, / v němž jsi skonal mučednický, / Nepomucký Jene, / náš milý patroně.

6. Nyní již tvá sláva v nebi kvete, / ale také poездеjším světě, / v lidu věrném jsi uctěný, / za patrona vyvolený, / Nepomucký Jene, / náš milý patroně.

7. Zastaň své věrné krajany české, / ať jsou stálí ve víře křesťanské; / církve svatou, katolickou / obhajuj před lstí ďábelskou, / Nepomucký Jene, / náš milý patroně.

8. Vyžádej u Pána Boha Otce, / aby všechny pobloudilé ovce / do ovčince Kristového / vracely se z bludu svého, / Nepomucký Jene, / náš milý patroně.

9. Potlač moc nepřátel svaté víry, / kteří tvou čest zlehčují 19
bez míry, / aby našich zemí šíře / jednotná byla ve víře, / Nepomucký Jene, / náš milý patroně.

10. Vypros nám úrody země této, / ať nám Bůh propůjčí libé léto, / požehná rostlinám země, / z nichž má život lidské plémě, / Nepomucký Jene, / náš milý patroně.

11. Lidu křesťanskému mír a pokoj, / v naší zemi by nepovstal rozbroj, / abychom v lásce, svornosti / živi byli v bezpečnosti, / Nepomucký Jene, / náš milý patroně.

12. A po zdejších v světě přebývání / vypros na Bohu šťastné skonání, / na soudu Božím obstáti, / s tebou v nebi radost míti, / Nepomucký Jene, / náš milý patroně.

13. Bože, račiž sobě oblíbiti / tuto pobožnost naši přijmouti, / v nebi pak se svatým Janem / dej se shledati, s patronem, s Kristem Pánem. Amen.

Nejsem zavázán žádnému

Ne - jsem za - vá - zán žád - né - mu,
než Pá - nu Bo - hu sa - mé - mu,

Ja - no - vi Ne - po - muc - ké - mu, pat - ro - nu

20

své - mu pat - ro - nu své - mu mi - lé - mu.

2. Tak jsem se silně zavázal / a jemu svůj slib prokázal, / že bych chtěl pro něj umřít, / [: všechny zlé věci :] / trpěti.
3. Kdyby nebe papír bylo, / moře se v inkoust změnilo / a nebeské hvězdy v peří, / [: andělé slavní :] / písáři.
4. Ještě by nebylo dosti / vypsati té upřímnosti, / kterou mám k svatému Janu, / [: patronu mému :] / milému.
5. Až ryby ven z vody půjdou, / ptáci bez per lítat budou / a mlýnský kámen poplyne, / [: tenkrát má láska :] / pomine.
6. Amen, Jene Nepomucký, / svou přímlovou přispěj vřdyc - ky, / tobě já ve jménu Páně / [: poroučím duši, :] / tělo mé.

Svatý Jan dle svého řádu

Musical score for the hymn 'Svatý Jan dle svého řádu'. The score is written on four staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The lyrics are: Sva-tý Jan dle své-ho řá - du po - jal ja - zyk ve svou vlá - du, u - přim - ně v čas prav - du mli - vil a v čas ml - čel.

21

2. Král chtěl týrat svou choť z viny, / žádal zvědět její činy, / kázal Janu zjevit zpověď; / Jan však mlčel.
3. Tož král myslil její chyby / vyzvědět na Janu sliby, / úřad, řest a statky dával; / Jan však mlčel.
4. I dal kněze v kata ruku, / a Jan trpěl sřípce muku / a byl pálen pochodněmi; / předce mlčel.
5. Nad tou myslí nepohnutou / rozmrzen král duší krutou / hrobem vlhkým hrozil Janu; / on přec mlčel.
6. Tehdy král v svém prchlém vzteku / káže Jana vrhnout v řeku, / tam do říše němých tvorů, / že byl mlčel.
7. A však kolem jeho hlavy / prokmitají ze Vltavy / hvězdy mučně velebíce, / že byl mlčel.

8. A když pohrobené tělo / dlouhým věkem zpráchnivělo, /
jazyk shledán neporušen, / že Jan mlčel.

9. Tak Jan zvítězil nad králem / a teď chválí v plesu stálém /
s andělskými sbory Boha, / že v čas mlčel.

10. Uč nás Jene! Mluvit stále / to, co slouží k Boží chvále, /
uč dle vůle Páně mlčet, / jak tys mlčel.

11. Vypros, až duch vyjde z těla, / by k nám slova Páně
zněla: / Že jsi mluvil v čas i mlčel, / zpívej věčně.

Svatý Jene z Nepomuku

22

Sva - tý Je - ne z Ne - po - mu - ku,

nad ná - mi drž svo - ji ru - ku,

roz - po - meň se na své plé - mě,

za - sta - niž se čes - ké ze - mě!

Ky - ri - e e - lei - son.

2. Skloň se vlídně k svému lidu, / odvrát' válku, hlad a bídu,
/ ve všeliké naší strasti / ochráncem buď svojí vlasti! / Kyrie
eleison.

3. Přimlouvej se, ať Duch svatý / poklad darů přebohatý /
v srdce složí, z bludů hloží / vede duše k pravdě Boží. /
Kyrie eleison.

4. Krby rodné, štěstí dětí, / nechat' víra Páně světí, / která
nezná rozloučení, / nad zlato si věrnost cení. / Kyrie eleison.

5. V Čechách, v zemi světců slavné, / rozkvet' víra v kráse
dávné, / synové ať Boha chválí, / otcové jak chválívali. /
Kyrie eleison.

6. Amen, rač to, Bože, dáti / a nám věčné slávy přátí / s Ja-
nem svatým v rajském stanu, v jasném dvorstva nebešťanů. ²³
/ Kyrie eleison.

Vychvalujte, prozpěvujte, všichni Čechové

Vy-chva-luj-te, pro-zpě-vuj-te, vši-chni Če-cho-
Slo-va-če i Mo-ra-věn-ky, věr-ní sy - no-

vé, Ne-po-muc-ký sva- tý Jan jenž byl ot-cem
- vé.

24

li - du zván, za své skut-ky v ne-bi skví se,

kam ho při-jal Pán.

2 Když se zdráhal smělou žádost králi splniti, / svatý úřad,
Bohem daný, hříšně zraditi, / zmučiti ho velel král, / nevinného
na smrt dal, / že mu zpověď královninu zjevit odpíral.

3. Nevází si ve svém hněvu kněžské věrnosti, / doplnil hřích
svatokrádce slovy krutosti: / „Proč tak náhle oněměl. / když
mou vůli splnit měl, / snad že v říši němých tvorů navždy
bydlit chtěl.“

4. Myslil král, že v posměch uved Jana svatého, / když ho katy svrhnout kázal s mostu pražského; / Vltavu ním posvětil, / slávu dal mu za podíl, / do nebeské, do andělské říše provodil.

5. Tam, kde bylo tělo svaté v řeku vhozeno, / divy nebes velikými bylo slaveno; / nad proud vody ztemnělý, / jasné hvězdy vzhorely, / světlem jejich stíny noci náhle zjasněly.

6. Pro ten poklad svatý chvátá zástup k Vltavě, / na hrad Pražský ukládá jej k vlasti oslavě; / spočívá tam posavad, / křesťanský lid spěchá rád / k hrobu jeho zázračnému čest a úctu vzdát.

7. Ochránce náš. svatý Jene, milý krajane, / pros, ať lid tvůj víře otců věrným zůstane: / slyš nás v nebes výsosti, / ²⁵ vyprosiž nám milosti, / bychom jednou v Bohu došli věčné radosti.

Chvalme Pána tvorů všech

Chval-me Pá-na tvo-rů všech, chval-me Bo-ha
Svět-ce Ja-na, Svět-lo Čech, při-jal v slá-vu

v sva - tých je - ho, v ne - be ří - ši
dvor - stva své - ho,

26 nad- hvězd- nou, v cír-kev svo- ji ví-těz-nou.

2. Nad Vltavou Pražský hrad / Čechům věrným kyne z dáli,
/ když se květem halí sad / zbožně lid tu Boha chválí, / otců
našich svatyní / radostný zpěv k nebi zní.

3. Bůh zde slavným zázrakem / svědectví dal mučedníku, /
rozplesej se všechna zem, / rozezvuč se písní díků, / kněže
Jana svatý hrob / májovými květy zdob!

4. Tři sta let hrob v mlčení / tajil slávu světce Jana, / jako
jara vzkříšení / byla chvíle Bohem dána, / když se do všech
vísek, měst / rozjásala divu zvěst.

5. Národ z vlasti krajů všech / spěchal k Praze stověžaté,
/ na posvátných Hradčanech / vzpomínal své doby zlaté, /
v duši jako jarní sen / svítal spásy blahý den.

6. Za vše Tebe chválíme, / Bože, Otče dobrotivý, / Tebe

Pána slavíme, že jsi jazyk mlčenlivý / světce Jana oslavil, /
v něm i národ proslavil.

7. Pro smrt Jana přeslavnou, / paměť jeho požehnanou, /
Bože, dej nám milost svou, / chvály Tvé ať neustanou / zníti
z jeho otčiny / k Tobě v nebes výšiny.

Máti Páně přesvatá

Má - ti Pá - ně pře - sva - tá, bez po - skvr - ny

po - ča - tá, v ne - bi ja - sná de - ni - ce,

27

o - ro - do - vni - ce. Pros za nás, ó

Pan - no moc - ná, po - moc - ni - ce v kaž - dý čas.

Ma - ri - a, ó Ma - tič - ko, o - ro - duj za nás.

2. Hned jak začne slunko plát, / rač nám, Matko, požehnat, /
aby prací celý den / Bůh byl veleben. / Pros za nás...

3. Vypros nám té milosti, / bychom s tichou radostí / ctili
Krista milého, / Pána našeho. / Pros za nás...

4. Milá Matko v nebesích, / zapuď od nás hněv a hřích. / Ne-
deej, by k nám přístup měl / lidstva nepřítel. / Pros za nás...
5. Tvoje svatá, mocná dlaň / celou naši obec chraň, / volej
za nás k Ježíši, / on tě vyslyší. / Pros za nás...
6. Vypros čeho třeba nám, / našim dětem, rodinám, / za-
chraň v poli úrodu, / žehnej národu. / Pros za nás...
7. Pros, ať tvoje rodina / jednou v nebi u Syna / s tebou
věčně přebývá, / s anděly zpívá. / Pros za nás...

Mnoho příčin k bédování

28

Mno-ho pří-čin k bě-do-vá-ní jest u svě-ta
ko-lo-tá-ní, mno-ho úz-kos-ti a že-le;
já však Bo-hu od-dán ce-le zár-mut-ku se
ne-pod-dám, jáť o-chrán-ce mám,
ten je sva-tý Jan.

2. Vžívám ho za pomoc, radu, / bych stál věrně v svém úřadu / a měl povždy na své péči / míru v mlčení i v řeči; / a na to se spoléhám, že ochránce mám, / ten je svatý Jan.

3. Nechať shlukuje se bouře, / ať jsou živly v divé vzpouře, / ať se země v strachu třese: / můj duch se ti k Bohu vznese; / ničeho se nelekám, / jáť ochránce mám, / ten je svatý Jan.

4. Snad mi otec zemře v krátce, / v příteli snad najdu zrádce, / shledám nevďek, shledám zlobu, / Bohu oddán řku v tu dobu: / ztrátě však odolám, / jáť ochránce mám, / ten je svatý Jan.

5. Stihnou-li mne řeči lživé / aneb podezření křivé, / nevinně-li cti pozbudu, řeknu bez velkého trudu: / jednou jistě mine klam, / jáť ochránce mám, / ten je svatý Jan.

6. A když ztýrán u nemoci / bolem nemohu spát v noci: / vidím Jana, an obnažen, / pálen je a skřípcem tažen: / tu hned trudu výhost dám; / já ochránce mám, / ten je svatý Jan. 29

7. Zlato, to mě neporuší, / já neprodám svoji duši, / byť i král chtěl na mě zradu, / Jan mi dává jinou radu: / dle té zlatem pohrdám. / Já ochránce mám, / ten je svatý Jan.

8. Tak vždy budu s Janem žítí, / následovat ho a ctítí, / on mne střeže od mladosti, / on provodí ku starosti, / a já Bohu slávu dám. / Já ochránce mám, / ten je svatý Jan.

9. Jene, až pak dojdu k cíli, / klekni k trůnu v oné chvíli / a pros, aby smrti doba / věčně spojila nás oba, / ať tam v nebi zaplesám: / já ochránce mám, / ten je svatý Jan.

Muži Boží, vyvolený

Mu - ži Bo - ží, vy - vo - le - ný, v Ne - po -
- mu - ku na - ro - ze - ný, Je - ne sva - tý ot - če
náš! Bla - ze nám, že v raj - ském
30 lů - nu na nás u Bo - ží - ho trů - nu pros - by
Pá - nu před - klá - dáš.

2. Když tě matce vyprosila / v nebi Máti Boží milá / svůj
mocnou přimlouvou: / v noc tu náhle v bleskném plání / světlo
nad městem se sklání, / věštic lidu slávu tvou.

3. Milost Páně neskonalá / ohněm lásky v tobě plála, / Boží
hlas ti v duši zněl; / za ním šel jsi v touze vřelé / dáti Kristu
srdce celé, / aby v něm svůj stánek měl.

4. Věren Bohu, svému stavu, / šířil's v Čechách Boží slávu,
/ hledal's duše ztracené. / Sama královna v té době / žaly

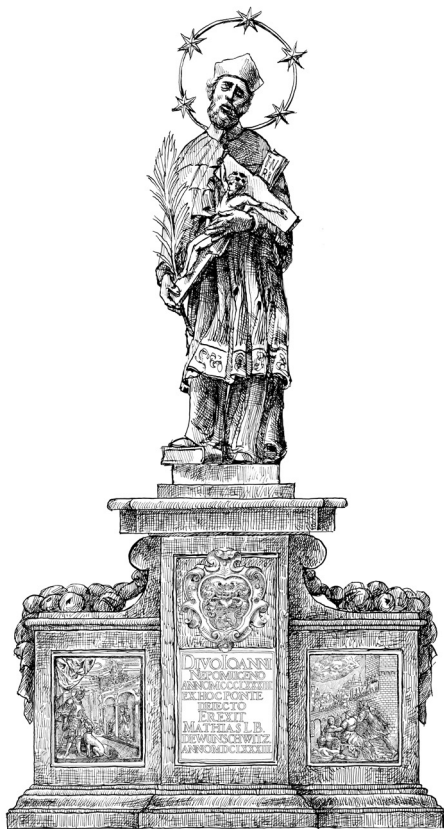
těžké sdílí tobě, / v hloubi duše tajené.

5. Král však nezná cesty Boží, / duše jeho v hříchů hloží /
světlo lásky ztratila; / zrádně vyzvěděti hledí, / jeho choť co
ve zpovědi, / tobě, Jene, svěřila.

6. V hněvu hrozí, muka strojí, / duše tvá však pevně stojí, /
hájíc věrně tajemství; / za to Bůh tě divem slaví, světlo ne-
bes v hrob tvůj tmavý / svitem jasných hvězd se skví.

7. Muži Boží, vyvolený, / hvězdnou září ozdobený, / v nebi
za nás oroduj! / Jako Čechy v době dávné / ctily jméno tvoje
slavné, / tebe ctí vždy národ tvůj.

DIVUS
JOANNES NEPOMUCENUS

ŽIVOT, SMRT A LEGENDA JANA Z NEPOMUKU

Malý Jan spatřil světlo světa zřejmě někdy okolo roku 1345 v městečku Nepomuk (zmiňován také jako Pomuk) v západních Čechách. O jeho dětství nemáme žádných přímých pramenů. Až období baroka přineslo legendy, podle kterých dnes rekonstruueme životní 33
pouť světce. Janovým otcem byl Velflín z Pomuka, jenž v letech 1355 – 1367 v Nepomuku zastával úřad městského rychtáře. Legendy nás zpravují o vážné nemoci, kterou Jan v mládí prodělal a jejíž překonání vedlo rodiče k zasvěcení mladého chlapce Panně Marii. Studia údajně absolvoval v nedalekém cisterciáckém klášteře, ležícím pod Zelenou Horou a dále navštěvoval vyšší školy v Žatci. Pro historii se objevuje až roku 1369, kdy svým podpisem stvrzuje platnost opisu buly papeže Urbana V. Z historických záznamů lze také vyčíst spojitost Janat Nepomuckého s jinými známými historickými osobnostmi oné doby. V roce 1375 asistoval jako notář arcibiskupské kanceláře při vyšetřování církevního reformátora Jana Milíče z Kroměříže.

Další vzdělání získal na právnické fakultě nedávno založené Univerzity Karlovy, ale také na jedné z nejrenomovanějších univerzit tehdejší Evropy, v italské Padově. Vrcholu své duchovní kariéry dosáhl coby generální vikář arcibiskupa Jana z Jenštejna. Tento vrchol ale předurčil také jeho trpký osud. Z pravomoce svého úřadu signoval v roce 1393 listinu, ve které se mnich Odolen dosazoval na opatský stolec v západočeských Kladrubech. Společně s arcibiskupem a dalšími jeho pomocníky se tak přímo postavil vůli krále Václava IV. Jan Nepomucký byl zatčen a mučen. Zřejmě nemocný král si ovšem vzápětí uvědomil svou chybu a kázal

³⁴ všechny zatčené pod slibem mlčenlivosti propustit. Pro Jana však bylo již pozdě. Zemřel na mučidlech a jeho mrtvé tělo bylo shozeno z Karlova mostu do Vltavy. Podle legend se přitom otevřela nebesa, sestoupili andělé s palmovými ratolestmi a kolem Janova těla se rozzářila tajemná světla. Jan Nepomucký byl připraven žít druhý život. Legendický život psaný letopisci s vyvrcholením v roce 1729.

Prvním, kdo Jana po osudném roce 1393 zmiňuje, není nikdo jiný než pražský arcibiskup Jan z Jenštejna ve stížnostním dopise papeži. Pouhý čtvrtrok po pražských událostech, v klidu římského exilu, popisuje Jana Nepomuckého jako by byl „iam martyr sanctus“ („již svatý mučedník“). Dnes známe Jana

Nepomuckého především jako mučedníka zpovědního tajemství. Z doby čtrnáctého století nemáme ovšem dochován jediný záznam, který by Jana pasoval do pozice zpovědníka. A to zpovědníka ne ledacjakého. Zpovědníka choti krále Václava IV. Žofie Bavorské. Poprvé se o Janu, jakožto mučedníku zpovědního tajemství, zmiňuje vídeňský profesor Tomáš Ebendorfer z Haselbachu v knize *Chronica regnum Romanorum* v roce 1449, tedy o více než padesát let později než Jan skutečně zemřel. Lze se pouze domnívat o tradované ústní tradici, která se do Vídně donesla prostřednictvím emigrantů z husitských Čech.

V 15. a 16. století žila Janova úcta především v prostředí Svatovítské kapituly. Tento fakt zavládl také dodnes rozšířenému omylu, kdy je Jan Nepomucký znázorňován jako kanovník Svatovítské kapituly, přičemž ve skutečnosti působil při kapitule Vyšehradské. Janovo jméno neopomněli ve svých kronikách zmínit žádní významní kronikáři královských Čech. Jak Václav Hájek z Libočan, tak o sto let později Bohuslav Balbín, přebírají jim dostupné informace a z Jana Nepomuckého se tak pomalu, ale jistě začíná stávat symbol barokních Čech, mučedník zpovědního tajemství. Vrcholem úcty jsou roky 1721, kdy je Jan blahoslaven a 1729, kdy je svatořečen. 35

Vážení účastníci procesí,

šťastnou náhodou se právě letos podařilo objevit zřejmě původní reliéf Svržení Jana Nepomuckého z mostu, umístěný na Karlově mostě vsazený do železné, kované mříže, zhotovené neznámým autorem koncem 17., či počátkem 18. století v místě, kde měl být světec shozen do Vltavy. Původní dílo se při povodni 1890 zřítilo do vody. Z nalezených zbytků vzniklo nově v dílně kováře Josefa Antela

podle návrhu Josefa Mockera. Poškozeno pak bylo při protihabsburských vášních při rozpadu monarchie. Hned ve 20. letech a pak opakovaně bylo opravováno a zjednodušeno. Do mříže byl namísto ztraceného, naposledy měděného reliéfu zasazen nový, bronzový. Pak byla mříž z mostu sejmuta a ve zcela zchátralém stavu uložena v depozitáři.

Z prostředků, poskytnutých Sdružením výtvarníků Karlova mostu, občanským sdružením, byla uměleckým kovářem Petrem Hartmannem vykována replika původní mříže a do ní byl osazen odlitek původního reliéfu, rovněž na náklady Sdružení výtvarníků Karlova mostu, činného od roku 1990. 37

Mříž je na paměť světce opět osazena na původní místo, v kamenném zábradlí Karlova mostu označené křížem.

* Mříž s reliéfem bude posvěcena 15. 5. 2009 JE Miloslavem kardinálem Vlkem.

SBORNÍK PÍSNÍ SVATOJÁNSKÉ NAVALIS

Vydalo Muzeum Karlova mostu
pod patronátem Rytířského řádu Křižovníků s červenou hvězdou
ku příležitosti 280. výročí svatořečení sv. Jana Nepomuckého
V Praze 2009

Písně vybral: Josef Kšica

Písně upravil: Msgr. prof. Vladimír Hornof

Zdroj písní: Kancionál pro kostel i domácí pobožnost
(*vyd. Svatojánské dědictví 1863 - 64*)

Písně a modlitby pro oktávy Sv. Jana Nepomuckého
(*Nákladem Rady katolíků čsl. republiky - Praha 1926*)

Mešní zpěvy

(*Česká liturgická komise 1990*)

Salve Regina - poutnický kancionál

(*nakl. Salve Brno 1992*)

Kancionál - společný zpěvník českých a moravských diecézí
(*vyd. nakl. zvon 1995*)

Sazbu písní připravila: Společnost pro duchovní hudbu

Grafická úprava: Design By Hy, s.r.o.

Tisk a vazba: Tiskárna Petr Dvořák

Vytištěno v nákladu: 500 ks

10007950001

MUZEUM KARLOVA MOSTU

